

το βεζύργην Βελή παρὰ, ὅστις ἐκ τούτου ἀπετύρθη, καὶ τῆς οικογενείας καὶ ἀκολουθίας του, εἰς τὰ ὄρη Μαγνησίας ἔνθα ἀσφαλισθεὶς, δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τὴν πρὸς πέλαιον αὐτῶν. Τούρκοι μόνον τινες ἐκ περρωμένων πιστεύοντες ἔμειναν εἰς τὴν Λάρισσαν μετὰ τινων Ἑβραίων, οἵτινες, ἐμπορευόμενοι τὰ ἔλαια τῶν λοιμοβλήτων, διέδωσαν τὸν λοιμὸν, διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ τούτου ἑμπορίου, μέχρι τῆς Θεσσαλονίκης καὶ πλείονες τῶν δέκα καὶ πέντε χιλιάδων ἀνθρώπων ἔμειναν εἰς τὸ ἀπαίσιον τοῦτο διὰ τὴν Ἑλλάδα ἔτιος.

Ἀρῶν διετρεξάμεν, κατὰ τὴν ἐσθινὴν ἐκδρομὴν μας, καὶ καὶ ἡμίσειαν λεύγην, παραπλέοντες τὸν ῥοῦν τοῦ Πηνειοῦ, ἀρῆκαμεν χίλια βήματα ἀριστερόθεν ἡμῶν χωρία Κουραλῆ καὶ Πυριτό. Διαβαίνων τις τὸ Κουραλῆ, ὅπερ κεῖται δύο λεύγας μακρὰν τῶν Τρικυμίων, παρατηρεῖ δεξιόθεν, χωρία καὶ μέγαν θάλλον· σχηματίζων δὲ δύο ὄρας, διαβαίνει τὸ Κλουκρούτον, ὅπου ὀνομαζόμενον Βαλδοῦκ ὑπὸ τῶν Τούρκων· εἰς τὸν ποταμὸν δὲ λεύγης μακρότερα ἑσταματίσμεν πρὸς τὸν γαῖον τοῦ Πλωκόβου, καὶ τρία τέταρτα λεύγης μακρότερα, ἀρῆκαμεν ἀριστερόθεν ἡμῶν τὸ ἑλληνικὸν χωρίον Τειδίον. Ὁ Ἀλβανὸς ὅστις ἐβάδιζεν ὡς πρὸς τὸν ποταμὸν τοῦ κερθανίου μας, διέταγε τοὺς χωρικοὺς καὶ ἀπομακρύνονται καὶ οὕτοι τῷ ὑπῆκουον μετὰ μετὰ τοῦ σεβασμοῦ. Ἐκολουθῶμεν τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, οὐτινος ἡ χαμπὴ συσπρίγγει τὰς ὑπωρείας τῶν ἡμῶν Ἀρδάν, τῶν πρὸς ἄρκτον ὑψουμένων (1), ὅτις ἡμῶν εἰς ὁδὸν λιθόστρωτον ἔχουσιν πλάτος δύο λεύγας, ἡ δεκαπέντε ποδῶν, καὶ κατεσκευασμένην εἰς τὰς δύο εὐρέως βάλτου, ὅστις σχηματίζεται ἀπὸ τὰς ὑπὸ πηγᾶς, ἐκ τῶν ὑπωρειῶν τῶν ὀρέων πηγᾶς πηγᾶς. Ἡ πᾶρος αὕτη, ἥτις σχηματίζει τὴν μόνον ὁδοὺν βατὴν ὁδὸν, ἔχει μόλις τετρακοσίων ἢ πεντακοσίων βημάτων ἑκτασιν. Τὸ πᾶν μὲ ἡνάγκαζε νὰ ἐκτελέσω δι' ἡμέθας ὀλίγον ἀπομακρυσμένοι τῆς Μελέτης (2) ἥτις ἐξουσίαζε τὴν κλεισθραίναν τὴν ἀπὸ τῆς Λαρίσσης, διότι πιθανὸν εἶναι ὅτι ἀκολουθῶν τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Πηνειοῦ, κατὰ προτίησιν βορβορώδους πεδιδάδος, ὅπως κοινωγήτως μετὰ τῆς ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς Θεσσαλίας. Τέλος ἐλαύνην διὰ πρηνεῖς τινος διακοπομένου, ἀπὸ ἀγροῦς ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ βραμβάκιον, ἀπὸ ἀμπέλων καὶ δένδρων συκομορεῶν, ἐφθάσαμεν εἰς τὸν ποταμὸν Λιθόστρωτον, ὅστις λαμβάνει τὰς πηγὰς του, δύο λεύγας ἀπὸ τῶν ἄρκτων, πλησίον τοῦ Μεγάλου Ζυγύτου (3).

(1) Τὸ χωρίον Ἀρδάν εὐρίσκετο τρεῖς ὄρας ἀπὸ τῆς ἡμίσειας ὄρας κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, φαίνεται ἡ Κηράχα καὶ πληθὺς τις χωρίων ὅπου δύνανται νὰ τοποθετηθῶν μόνον ἐπὶ ἀκριβοῦς πίνακος.

(2) Δύο πόλεις ὑπῆρχον ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο, ὧν ἡ μία εὐρίσκετο πιθανῶς πρὸς τὸν ποταμὸν τῆς Μαγνησίας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Βοιωτίας. Στεφ. Βυζ.

(3) Μεγάλου Ζυγύτου, χωρίον διακοσίων ἑλλήνων οἰκογενειῶν. Τὸ ὄρος δὲ ἐγ' οὐ εἶναι ὅμοιον.

Ὁ Πηνειὸς πλησιάζει ἐπὶ μᾶλλον τὴν ὑπώρειαν τῶν ὀρέων κάτωθεν τοῦ Λιθερύτου καὶ αἰθθαίνει του, γυμναὶ δένδρων, εἶναι μελαγχολικαὶ καὶ μονότοναι. Ἡ πεδιδάς, ἥτις ἀνελίσσεται πρὸς μεσημβρίαν, δὲν παρουσιάζει ἡ χωρία τινὰ κείμενα εἰς μεγάλας ἀποστάσεις, ἐπὶ μεμονωμένων λοφίσκιον τοῖς θισὶ παραπλησίαις. Τὰ πλησιέστερα τούτων εἶχονμεν πρὸ ὀφθαλμῶν ἀπὸ τὸ χωρίον Πλωκόβον ἔμπροσθεν τοῦ ὁποῖου ὁ Σαλαμβριάς δέχεται ἐκ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τὸν ποταμὸν τινὰ, ὅστις ἴσως εἶναι ὁ Πάμισος.

Ἐσημείωσα ἐξ ἰσοῦ τὴν θέσιν τῶν πρὸς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην χωριδιῶν, μέχρι τῆς συμβολῆς τοῦ Ἀτρακὸς ἐπὶ τὸν Πηνειὸν καὶ εἰς τὰ ὕψη τοῦ Ζάγκου, ἐπεράτωσα τὴν σειρὰν τὴν διαχωρίζουσαν τὸ κῶλι Γρετσιάνο ἀπὸ τὴν περιφέρειαν τῆς Λαρίσσης.

Εἰς λεύγης ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ Λυθέρισσον, ἐπαρτήρησα τὰς ἀκρωρείας τοῦ Ὀλύμπου, ὧν αἱ κορυφαὶ μεγαλοπρεπῶς σκιαγραφοῦνται ἀνωθεν τῶν χιόνων. Εἶχον πιθανῶς ἀριστερόθεν τὴν ἄλυσσον τοῦ ὄρους Φαίστου (1) ὅπερ οἱ γεωγράφοι τίθουσιν ἐπὶ τῆς ὄχθης ταύτης τοῦ Πηνειοῦ, ὅστις δέχεται, δύο μίλια κατωτέρω τὸν ποταμὸν τοῦ Μυκροῦ Ζυγύτου, τὸν ὁποῖον ὀνομάζω Ἀτρακὸν (2), τὸν ποταμὸν δηλαδὴ ὅστις ἦτον συνώνυμος μὲ βασιλέα τινὰ τῶν Λαπίθων (3). Ἀνωθεν τῆς κομποπόλεως ταύτης, εὐρισκον τὰ θεμέλια ἀρχαίας πόλεως, ἥτις ὡς λέγουσιν ὑπῆρχε, δέκα μίλια πρὸς ἄρκτον καὶ τρία τέταρτα ἀπὸ τὸν ποταμὸν τοῦτον. Δύο μίλια ἀπὸ τὰς ὄχθας τοῦ ἀρῆκαμεν ἀριστερόθεν ἡμῶν, τὴν Ζιθλανία καὶ ἀρῶν διεβήμεν λευκόφρων τινὰ τοχόν, ὡς τὰ Σικυωνία ὄρη, μᾶς ἔμειναν δύο μίλια νὰ διατρέξωμεν ὅπως φθάσωμεν εἰς Ζαγκόν, θέσιν γνωστὴν εἰς τὸν μεσαιῶνα ὑπὸ τὸ ὄνομα ὅπερ διεφύλαξεν μέχρις ἡμῶν. (4)

Ἡ κομποπολις αὕτη, ἥτις ἀπέχει ἀπὸ μὲν τὰ Τρίκαλα ὀκτὼ λεύγας καὶ ἡμίσειαν, ἀπὸ δὲ τὴν Λάρισσαν

δομημένον, εἶναι τὸ μέρος τῆς διαμονῆς τῶν ὀδῶν ἄνθρωποι ῥέουσιν εἰς τὸν Πηνειὸν καὶ εἰς τὸ Σαραντάπορον ἢ Τιταρήσιον.

(1) Ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὁ Πλίνιος τίθουσιν ποταμὸν τινὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο εἰς τὴν Θεσσαλίαν.

V. Ohtelius.

(2) Ἀτραξ, ποταμὸς καὶ πόλις τῆς Θεσσαλίας εἰς τὴν Πελασγιωτίδα, Τίτος Ἀλβιος, βιβλ. XXXII. κ. 15. βιβλ. XXXVI, κ. 10, 13. Πτολεμ. βιβ III. κ. 13. Στραβ. βιβλ. XI. σ. 440 καὶ 673. Στεφ. Βυζ. Οἱ γόητες τῆς πόλεως ταύτης ἦσαν, κατὰ τὸν Stace, ἐξακουστοὶ περὶ τὴν τέχνην τῆς μαγειρίας.

Qualis per nubilu Phoebus

Atracia rubet arte labor

Theb βιβλ. I.

(3) Ὁ Τίτος Ἀλβιος διμυλεῖ περὶ αὐτοῦ ὡς περὶ πόλεως Θεσσαλικῆς, βιβλ. XXXII. κ. β.

(4) Βιβλ. Ἀπολλοδώρου. §. 11. κ. 7, 57. Διοδ. I. IV. §. 37.